

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 25. maja 1905.

Štev. 21.

Ugonobiti nas hočejo!

Stvar se lepo nadaljuje.

Poročali smo, kako je c. k. avstrijska pravica dvignila vse svoje moči proti našemu listu, da bi mu zaprla za vedno usta. Poročali smo, kako se je uvedla proti našemu uredniku preiskava zaradi treh tožb. Preiskava se je vršila v uredništvu lista, na urednikovem domu, da, uvedla se je celo proti uredniku žepna preiskava. Ker se pa vendarle ni dobilo nič, kar bi moglo dati le najmanjši podatek glede osebe pisca inkriminiranega sestavka, pozval je preiskovalni sodnik 23 naročnikov „Mira“ iz vrbske okolice v občinsko pisarno v Vrbi, da pričajo o „dozdevnem pisecu“. Ker so pa zavedni naročniki „Mirovi“ ostali doma vsi razun enega, zgodilo se je nekaj, česar se more človek nadejati edino le od c. k. sodišča na Koroškem. Vsi tisti naročniki „Mira“, ki se niso odzvali prvemu vabilu, so bili iznova pozvani v Vrbo na dan 15. t. m., toda na vabilu je bil sledeči doslovni pristavek:

„Ker se niste odzvali pozivu za dan 3. maja 1905, izdal se je sledeči poziv z grožnjo, da se vam bo naložila globa v znesku 10 K, ako izostanete, in se bo izdalo povelje, da vas pritirajo. Stroške pritiranja bi morali vi trpeti.“

Tako se je torej grozilo našim naročnikom z oboroženo silo, ako se ne odzovejo pozivu, da izpovedo proti uredništvu lista. (Ravno tako, kakor v srednjem veku pod pestno pravico. Stavec.)

Značilno za naše razmere je pač tudi sledeče. Vprašal je navzoči orožniški stražmojster preiskovalnega sodnika, ali se sme oddaljiti iz občinske pisarne v Vrbi. C. k. preiskovalni sodnik mu je odgovoril: „Ako vas bom rabil, vas bom dal poklicati!“ Pred občinsko pisarno pa je patroljeval drug orožnik. Kakor je torej videti, je bilo vse pripravljeno, da se morebiti izostavše naše naročnike privede kakor roparje v občinski urad v Vrbi, ako bi slučajno ne hoteli priti izpovedat.

Kako naj bi primerno označili tako postopanje, pač ne vemo, kajti dovolj oster izraz za tako ravnanje je pač težko najti, da ne bi nam zopet stopil na vrat c. k. preiskovalni sodnik.

Ali to še ni najlepše.

Dve priči niste hoteli izpovedati. Vztrajali ste tudi na stališču, da se jih mora zaslišati slovenski. In dasiravno je prej preiskovalni sodnik govoril z nekaterimi pričami slovenski, se je proti tema dvema pričami izrazil, da morata izpovedati nemški. Priči sploh niste hoteli ničesar izpovedati in — to je bilo v ponedeljek — v petek sta že imela poziv kot soobtoženca za v soboto dne 20. t. m. ob 9. uri dopoldne pred preiskovalnim sodnikom v Celovcu.

Tako torej! Kdor noče izpovedati iz popolnoma umestnih razlogov, je takoj soobtožen! Na tak način bi se lahko skovalo obtožencev, kolikor je „Mirovih“ naročnikov!

Res, krasne so te razmere pri nas na Koroškem. Čudno samo, da nas kar naravnost ne zaprejo, da nam naravnost ne denejo vrvi okrog vrata, kajti kakor se kaže, ni bilo to tudi mogoče. In to je potem ono toliko slavljeno c. k. avstrijsko pravosodje! To se pravi v resnici skrbeti za blagor avstrijskih državljanov. Trdno smo prepričani, da bi v nasprotnem slučaju, ako bi bil tožen urednik kakega nemškega lista, ne bilo čisto nič takega. Vršila bi se bila preiskava v uredništvu lista in stvar bi bila v par tednih končana. Naša zadeva pa se že vleče cele mesece. Vse mogoče ljudi so že zaslišali, vsa tiskarna je bila pred preiskovalnim sodnikom, vsi naročniki „Mira“ iz vrbske okolice so bili zaslišani, po vsej sili so skovali dva soobtoženca, in stvar se vleče ter vleče brez konca in kraja.

V vsej svoji globoki ponižnosti napram neizrekljivi modrosti c. k. sodišča, se moramo v prahu in pepelu klanjati taki c. k. pravici, spoznavajoč in priznavajoč nje nedosegljivo umetnost v doslednem ugonobljevanju edinega slovenskega lista na Koroškem. Vsa čast in slava takemu pravosodju,

kajti nikjer drugje ga ni najti takega, niti v zloglasni Ogrski, niti tam doli med Culukafri in Hotentoti. Da, tu se pač najrazločnejše kaže, kako je ves avstrijski uradni ustroj v hlapčevski službi onega proslulega protiaustrijskega nemškega nacionalizma, ki dela z vsemi močmi na to, da bi čim prej zgradil pruskim „pikelhavbam“ most od Belta preko domoljubnih avstrijskih slovanskih narodov do Adrije. Tu se vidi, kako vse, kar je cesarsko-kraljevega, po trebuhu plazi pred tem nemško-iredentovskim kričaštvom, kako vse stremi za edinim ciljem, zatreti vse, kar ne tuli in hruli v oni vsenemški rog. C. k. uradniki v službi vsenemškega „šulferajna“ in „südmärke“, v službi najzagrizenejšega protiaustrijskega nemškega nacionalizma — to je, kar znači avstrijske razmere, to je, kar vodi Avstrijo v — propad!

In potem pa pridite nad nas in oznanjajte nam v sladkih, priljubljenih besedah avstrijski patrijotizem! Da, patrijotizem, to je ono, kar nam še pripušča c. k. avstrijska pravica, kar zahteva od nas, ali sicer pa nas davi in gnjavi, tolci in ubijaj, samo da le plačuješ davke v denarju in krvi in kričiš ob vsaki priliki: žive! Avstrija! Da, „vse za vero, dom, cesarja“, ali če pri tem vzame zadnjega Slovenca nemški vrag, nič ne de, saj je s tem pridobil dobri, patrijotični (!?) Nemeec in Avstrija bo vedno bližje — nemškemu rajhu.

Koliko časa bo neki še šlo tako naprej? Koliko časa bo moral še Slovenec prenašati tako nasilstvo c. k. avstrijske vlade in njenih organov? Koliko časa bo še Slovencec tako neumen, da bo radovoljno trpel na sebi verige takega robstva?

Končno bo menda vendar enkrat tudi slovenski narod spoznal, da ni njegova dolžnost, reševati — take Avstrije!

* Slovansko časnikarstvo za „Mir“.

Prošli teden, v nedeljo, ponedeljek in torek, se je vršil ob divni obali kvarnerskega zaliva, v svetovnoznanem kopalnišču Opatiji-Voloskem, kongres avstrijskih slovanskih časnikarjev. Naš namen ni, na dolgo in široko opisovati vsega onega, kar se je govorilo in sklenilo tekom tridnevnega zborovanja, temveč hočemo poudariti le nekaj točk, katere so velikanskega pomena tudi za nas koroške Slovence.

Zborovanj so se udeležili zastopniki skoraj vseh slovanskih listov v Avstriji. Poleg teh je bilo zastopano tudi hrvatsko in slovaško časnikarstvo z one strani avstrijske meje, udeležili so se pa kongresa tudi zastopniki srbskega in ruskega časnikarstva. Bili so torej zastopani skoraj vsi slovanski narodi.

Glavna točka zborovanj je bila gotovo organizacija slovanskega časnikarstva, katero se je, organizirano po pozameznih narodnih skupinah, združilo v osrednji zvezi slovanskih časnikarjev. Koroške Slovence bo zanimalo, da šteje „Društvo slovanskih književnikov in časnikarjev“ po kratkem času svojega obstanka — komaj par mesecev — 39 članov.

Važna je bila tudi točka: slovanski dopisovalni urad, to je urad, kateri bi o dogodkih pri raznih slovanskih narodih in sploh tudi o svetovnih dogodkih poročal nepristransko, česar razni državni in drugi zasebni dopisovalni uradi ne store nikdar. Zato se čujejo o Slovanih večkrat take stvari, da jih pameten človek ne more verjeti, ali razni dopisovalni uradi, in med temi ni ravno naš avstrijski uradni dopisovalni urad najzadnji, poročajo vse mogoče, samo ne resnice. Žalibog se dosedaj še ni mogla uresničiti ta velevažna misel, kajti manjka denarja, brez katerega pa je ustanovitev takega urada nemogoča, posebno ker se nikakor ne sme upati na kako vladno pomoč.

K točki: o uredniški dolžnosti pričevanja se je oglašil urednik našega lista ter pojasnil zbranim

zastopnikom slovanskega časnikarstva neznosne razmere, ki vladajo na Koroškem.

Vir vsemu zlu na Koroškem niso toliko nemški nacionalci, kakor ona c. k. vlada, katera se tako rada usti, da skrbi za vse narode v Avstriji enako pravično. Pravičnost in nepristranost te visoke c. k. vlade se kaže pač v najlepši luči, ako se pomisli, da ima stotisoč koroških Slovencev samo eno trirazredno in eno enorazredno slovensko ljudsko šolo. Ni se torej čuditi, da slovenskemu narodu na Koroškem manjka one izobrazbe, kakor jo je dosegel v drugih kronovinah, kjer mu je vlada dala vsaj priložnost izobraževati se v svojem materinem jeziku. Zatorej tudi ni čudno, ako Slovenci na Koroškem ne znajo niti čitati niti pisati svojega materinega jezika, dasiravno so izgubili po 8 let svojega življenja v ljudski šoli. Ni torej čudno, ako uredništvo „Mira“ dobiva dopise v slovenskem jeziku pisane z nemškimi črkami, kajti niti toliko se otroci ne naučijo v šoli, da bi znali pisati latinico. To je ena krivica visoke c. k. vlade napram stotisoč koroških Slovencev.

Kakor na šolskem polju, nima koroški Slovenec tudi drugje, kjer ima le kolikaj opraviti s c. k. vladnimi napravami, čisto nobene pravice. Vse, kar je cesarsko-kraljevega, je strogo nemško. In zato se celo dogaja, da je Slovenec pred c. k. sodiščem obsojen že samo radi tega, ako govori slovenski, svoj materin jezik. Ako se postopa že proti navadnim ljudem tako, je pač lahko umljivo, da c. k. uradni organi še tem nasilnejše postopajo proti uredništvu edinega slovenskega lista na Koroškem, „Mira“. Tako se je torej dogodilo, da se sedaj toži uredništvo „Mira“ kar s treh strani. Toži namreč predsednik neke podružnice nemškega „šulferajna“, podružnica „südmärke“ in vsi ondotni c. k. uradniki, češ, da so žaljeni na časti. To bi sicer ne bilo nič posebnega, kajti tožb se tudi drugim listom ne manjka, ali način, kako je c. k. sodišče v tej privatni zadevi nastopilo, je vreden, da ga izve cela Avstrija. Ne samo, da se je uvedla proti uredniku preiskava v uredništvu, na njegovem stanovanju in po njegovih žepih, ne, preiskovalni sodnik je celo poslal orožnike po celi okolici, iz katere je bil oni dopis, da so poizvedeli imena naročnikov „Mira“, kateri so bili potem vsi pozvani, da izpovedo proti uredništvu. Res, bilo jih je le 23, ali pomisli naj se slučaj, da bi bil inkriminirani sestavek iz kraja, kjer je po več sto naročnikov, koliki bi bili potem stroški, s katerimi se hoče list naravnost gmotno uničiti. S tem pa seveda stvar še ni bila končana, kajti pozvani naročniki se niso odzvali prvemu vabilu in bili so klicani drugič in zagrozilo se jim je, da jih bodo pritrali orožniki, ako se ne odzovejo pozivu. Torej že prej in tudi slej je moralo c. k. orožništvo posredovati v privatni zadevi, zadevi nekaj c. k. uradnikov, kateri so ob enem najhujši agitatorji za protislovenski in protiaustrijski društvi „šulferaju“ in „südmärke“. Da, teh ljudi nemško-nacionalna strast sega tako daleč, da osebno agitirajo med ljudstvom za omenjeni društvi in sicer celo s sredstvi, katera niso ravno preveč častna za c. k. uradnike. Da taki ljudje niso slovenskemu časnikarstvu sploh bogve kako prijazni, najmanj pa gotovo listu, kateri odkriva njihove vsenemške težnje, je lahko umljivo. In tako so se potem lepo zložili privatniki in c. k. uradi, da uničijo edini slovenski list na Koroškem.

Boj proti takemu nasilstvu je gotovo skoraj brezuspešen, kajti vrana vrani ne izkljuje oči, in nižji že vedó, kako morajo delati, da ugodijo višjim. Slovenski narod na Koroškem je gotovo pripravljen, boriti se do zadnje kaplje krvi za svoje pravice; toda ob takem nezaslišanem nasilju pa bi mu sčasoma zmanjkalo odporne sile in moral bi pasti v žrelo nenasičljivega nemškega nacionalizma, ako se mu ni nadejati pomoči od svojih slovanskih bratov. Dolžnost vsega avstrijskega Slovanstva je, da z odločno besedo pomaga do skrajnega zatiranim koroškimi Slovencem. Ako se to zgodi, potem se pač ni treba bati, da bi vzlje vsemu nasilstvu c. k. vlade propadlo Slovenstvo na Ko-

roškem. Pomagajte torej, dokler je še čas, kajti prišel bo čas, ko bi bilo prepozno!

Nato se je predlagala sledeča rezolucija:

»Kongres slovenskih časnikarjev protestuje proti nasilnemu, v zakonu neutemeljenemu postopanju državnih oblasti zoper slovenski list „Mir“ v Celovcu ter pozivlja vse slovanske poslance, brez razlike strank, da odločno nastopijo v obrambo preganjanega edinega slovenskega lista na Koroškem ter izvojujejo pri vladi, da bodo državni organi tudi proti „Miru“ postopali s tisto objektivnostjo, ki je predpisana v zakonih in ne bodo slepo in poslušno orodje v rokah nemškega nacionalizma.«

Rezolucija je bila enoglasno sprejeta.

Tako je shod slovanskih časnikarjev pokazal, da se živo zanima za dogodke na Koroškem, in prepričani smo, da bo ta rezolucija več izdala, kakor proti „Miru“ postopali s tisto objektivnostjo, ki je predpisana v zakonih in ne bodo slepo in poslušno orodje v rokah nemškega nacionalizma. Nadejamo se torej, da se bo končno le našel kdo, ki bo pobil koroškimi c. kr. nacionalcem njihove rozičke.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Koroške novice.

„Kärntner Zeitung“ v službi nemško-nacionalnih razgrajčev. Ko se je prošlo nedeljo po noči zbrala ona druhal nemško-nacionalne gospode in je kakor svoje čase kaka divja tolpa Indijancev napadla s kamenjem dom družbe sv. Mohorja ter razbila veliko število oken, oglasil se je celo vsenemški „Wochenblatt“ ter strogo obsodil tako nesramno barabstvo olikane in omikane nemško-nacionalne gospode. Ravno tako je tudi „Klagenfurter Zeitung“ priobčila ono stvar pod naslovom „Bubenstreich“. Ali kateri list je celo zadevo trdovratno zmolčeval, dasiravno mu je bila gotovo dobro znana? Ta list je bil nemško-krščansko-socialna „Kärntner Zeitung“, katera ima sicer dovolj prostora za vsak dogodek, ki ni vreden piškavlega oreha. Da „Freie Stimmen“ niso priobčile napada na dom družbe sv. Mohorja, je lahko umevno, saj smo prepričani, da so tisti napadalci pristaši tega lista, a da je „Kärntner Zeitung“ to zmolčevala, je pač res značilno za mišljenje onih lepih gospodov, ki vladajo v hiši sv. Jožefa. Kakor je mrgolela vsa „Schillerjeva“ številka „Kärntner Zeitung“ samih „unsere deutsche Stadt Klagenfurt“, tako si pač moramo misliti, da je tem črno zakrinkanim nemškim nacionalcem pač prav dobro došel napad na slovensko tiskarno, katera jim je gotovo najhujši trn v peti, ker so prepričani, da vzlic vsem mogočim in nemogočim agitacijam poleg slovenskih duhovnikov zaide še večkrat tudi kak nemški duhovnik v slovensko tiskarno, ker se v njihovo ne upa, kajti tam doli je baje toliko različnih potreb, da mošnjiček zelo, zelo omršavi, ako ga človek le izvleče. In kaj potem briga slavno „Kärntner Zeitung“, ako nemški nacionalci razbijajo okna slovenske tiskarne? Pa celo zamerila bi se morda svojim nemško-nacionalnim bratcem pri „Fr. St.“, ako bi kaj poročala! Zato pa jezik za zobe! In prav je, da se pobijajo okna slovenske hiše, zakaj so pa Slovenci tako predrzni, da si upajo v nemškem Celovcu imeti svojo hišo in celo svojo tiskarno! Prav jim je! — Heil! „Kärntner Zeitung“!

Predor skozi Karavanke dokončan. Ako smo tako naslovili ta sestavek, seveda nismo mislili reči, da je predor že popolnoma dovršen, kajti zato bo treba še veliko dela, poudariti smo le hoteli, da je glavno delo v predoru dokončano; gore, ki so ločile Koroško od Kranjskega, so prevrtane. V sredo, dne 17. t. m., ob 8. uri 40 minut, je bilo delo dokončano. Naš namen ni danes obširneje govoriti o pomenu nove železniške proge, pač pa se hočemo nekoliko ozreti na izvajanja nekaterih listov, posebno pa „Fr. Stimmen“, katere so v svoji sobotni številki posvetile karavanškemu predoru uvodni članek s pomenljivim naslovom: „Upi in skrbi.“ „Fr. Stimmen“ si obetajo velike koristi od nove železnice, posebno za Celovec in Rož, vendar pa ne povedo nič natančnejšega. Vse drugače pa govore o „skrbih“, s katerim jih navdaja nova železnica. Tu pišejo dobesedno: „Predor skozi Karavanke je podrl steno, ki nas je doslej ločila od Kranjske, in prav gotovo je, da nam bo nova prometna pot od tamkaj prinesla prav veliko slabega, namreč tuje jezikovne hujskače, kateri nas že sedaj preko mere nadlegujejo. To nacionalno nevarnost, ki je v toliko tudi gospodarska, ker se more dežela le v znamenju sloge in miru povoljno razvijati, uspešno odvrniti, je naloga, katera se že danes ne sme prezirati, ako nočemo, da nam prihodnost poleg gospodarskih koristi ne prinese prav žalostnih narodnostnih presenečenj. Pred vsemi bo dolžnost naših pristašev v Rožu, da že sedaj skrbe za izdatno okrepitev

svojega stališča, pred vsem pa se bo moralo iz Celovca prav pridno delati, da se lepo dolino in njene prebivalce gospodarsko trdno naveže na mesto in se na ta način ustvari vez poštenih skupnih koristi, ki se ne da raztrgati in se bo lahko ustavljala vsakemu tujemu vmešavanju.“ — Tako „Fr. St.“ in seveda podobno vsi nemški časopisi. Kakor je torej videti, se naši Nemci vendarle še bojijo „umirajočih koroških Slovencev“, kakor nas je blagovolil imenovati neki slovenski list, bojijo se, da bi se slovenski življenj na Koroškem vsled ožje zveze s kranjskimi in primorskimi Slovenci mogel toliko okrepiti, da bi odločno zavrnil njihov naval na slovensko posest. Obenem pa kaže ta članek tudi, da se nameravajo Nemci z vsemi silami vreči na naš slovenski Rož, kateri jim je bil dosedaj še nedosegljiv. Zato tudi mi že sedaj opozarjamo naše ljudstvo na to, da bo prišel z novo železnico čas hudih bojev, ter ob enem izražamo veselo upanje, da nam bo mogoče te boje morda ravno z ono pomočjo, katere se Nemci najbolj bojijo, vendarle dokončati z našo zmago. Zato tudi z veseljem pozdravljamo novo pot, ki nas bo zblížala Slovence tostran in onstran Karavank!

Duhovniške in cerkvene stvari. Višje redove bodejo prejeli dne 16., 18. in 20. julija v bogoslovski kapelici sledeči gg.: Iz IV. leta: Ant. Almer iz Stubenberga na Štajarskem, K. Hauser iz Riž, Alojz Jelenec iz Kroke na Kranjskem, Josip Linasi iz Bistrice v Rožni dolini, Ignac Milonig iz Eisenberga na Štajarskem. Iz III. leta gg.: Josip Diker iz Ljubna na Štajarskem, Flor. Jocham iz Št. Lenarta v Lavantinski dolini, Tom. Klampferer iz Hüttenberga, Zdravko Lakner iz Radiš, Fran Schöffmann iz Meiseldinga, Ivan Sekol iz Dobrle vasi, Tomaž Ulbing iz Skočidola. Izmed 12 gospodov je 5 Slovencev. — Župnijo Brnco je dobil č. g. Franc Katnik, župnik na Dholic. Iskreno častitamo!

Celovec. V letošnjem poštnem in brzojavnem tečaju na tukajšnji glavni pošti, ki je trajal od 1. jan. do 15. aprila, je bilo vpisanih 25 slušateljev, med njimi 6 gospodičen. Skušajo, ki je trajala od 25. apr. do 3. maja t. l., jih je napravilo 8 z odliko, 15 povoljno, 2 sta pa padla na tri mesece. Med udeleženci sta bila samo dva Slovencev in sicer: g. Val. Zablacan iz Gliinj pri Borovljah in g. Ant. Praper iz Mižice, sedaj poštni odpravnik v Št. Jurju v Labudski dolini.

Kotmaravas. Ker je naš slavni občinski odbor blagovolil izvoliti nekdanjega celovškega okrajnega glavarja, barona Mac Nevina, za veličanske zasluge, katere je baje imel ta možakar za kotmarsko občino, častnim občanom, se predrzujemo prav ponižno vprašati, koliko je neki dal ta prvi naš častni občan za občekoristne občinske ustanove? Veliko? Malo? Ali nič? *Več občanov.*

Fužine pri Št. Jakobu. Tunel, skoz kateri bode vozila železnica iz Področčice na Hrušico in Jesenice, je bil v sredo 17. t. m. ob 8. uri 40 min. zjutraj prevrtan do kraja. Tunel je dolg 7972,3 m, torej skoraj 8 km in potnik, ki bi šel peš skoz, potreboval bi skoraj 2 uri, da bi prišel iz Koroške na Kranjsko. Vlak ga bode seveda prevozil v 15 minutah. 4892,1 m te daljave prevrtalo se je od koroške strani, 3080,2 m pa od kranjske. Čeravno je tedaj bilo na naši strani hudo kopati, ker je voda delala ovire, se je vseeno tukaj prevrtalo vendarle več, ker je od Hrušice sem kopati zabanjeval hudi pritisk zemlje in nevarni plini. Posebno težavno je bilo na naši strani kopati, ko smo došli do polovice, kajti od tam se tunel naginja proti Hrušici in vode se je tem več nabralo in tem težje jo je bilo odpravljati. Dvakrat, v listopadu l. 1904. in v sušcu l. 1905., je odpovedala elektrika in bili smo zadržani po več tednov. Decembra meseca so morali od Hrušice sem kopanje pustiti in tunel zazidati, ker niso mogli vode odpravljati več. Tudi obokan je že tunel pri nas 4300 m daleč, na Kranjskem 2500 m, tedaj skupaj 6800 m. Črez 1000 m imajo še, potem pa lahko naložijo v 14 dneh tire. Merili so menda prav težko in so bili jako razveseljeni, ko so videli, da so natančno skupaj prišli v gori. — Bog daj, da bi železnica kmalu vozila in bila nam Koroščem, ki bomo sedaj v boljši zvezi s kranjskimi brati, v prid in ne v kvar!

Iz spodnjega Roža. Pri nas koroških Slovencev se je že ukoreninila misel, da se z nemščino povsod lahko izhaja, dočim s slovenščino nikamor ne pride. Ako pa te besede resno premislimo, mi mora vsak priznati, ako rečem, da so popolnoma neresnične. To razvidimo iz tega, ker zna že vsak koroški Slovenec nemško govoriti in vendar se nikjer delavski stan tako ne izkorišča, in nikjer ne gre toliko kmetskih posestev v žrelo kapitalizma, kakor ravno na Koroškem. In vzrok temu je dejstvo, ker kmet in delavec, namesto da bi se izobrazil vsak v svoji stroki, vsak le na to misli, da bi se naučil par nemških besed, ker mu pa nemščina v gmotnem oziru nič ne koristi, zeostane v znanju in izobrazbi

in pade navadno kot žrtev svoje nevednosti ter se pusti vsakemu privandranemu tujcu izkoriščati. To niso prazne besede, kar trdim, marveč žalostna resnica, ki se ne da utajiti. — Glede slovenskega jezika pa se upam trditi sledeče: Ni ravno potrebno, da bi se morali vsi Slovenci nemško učiti — da bi mogli, kakor se pravi, lažje „naprej priti“ — ker ves narod ne potuje naenkrat po svetu, posameznik pa, ki gre s trebuhom za kruhom, si bo že znal pomagati s tem, da se bo naučil jezik dotičnega naroda, med katerim bo hotel bivati. Mi pa, ki bivamo doma, se dokaj boljše počutimo, ako govorimo slovensko, samo da naš jezik tako rabimo, kakor je prav, namreč da duhovniki začno s slovenskimi matrikami in da pri vseh javnih uradih nastopimo s slovenščino. Tako se bomo bolj domače čutili, obenem pa spoznali, da je slovenski jezik za nas veliko večjega pomena, kakor nemški. Zatorej ne več tako, kakor dosedaj, ko smo pri javnih uradih govorili vedno nemško in se nam je zdelo, da smo tuji na domačih tleh. Začnimo vsi, izobraženi in preprosti, vsi naenkrat in vsepovsod, in velikemu Germanu na Koroškem se bodo začele hlače tresti, obenem pa bo spoznal, da narod, kateremu je on zaželel hladen grob, da ta narod še živi in sicer življenje boljše prihodnosti.

Mlad boritelj.

Vrba. 12 uradnikov, Jasser in Südmarka, pa še rožeški sodnik, vsi so žaljeni. Ne morejo spati. Za počit, bi rekel Ljubljancem. Kamor prideš, s komur govoriš, po noči in po dnevi, vse o tem govori. Kaj bi pa Vrbljani sicer delali? In celi svet, vse kar miga in se giblje, so vznemirili. Odvetniki in sodniki se vozijo iz Celovca v Vrbo, iz Vrbe v Celovec, kolesarji letajo eden do drugega, od gostilne do gostilne, vsak pa ima v žepu — „Mir“. Vsaka številka roma iz roke v roko, vsaka se slovesno v velikem zboru preštudira — kolikor pač navadni Vrbljani zastopijo o študiranju. Edini pa so vsi v tem: Kdor „Mir“ piše, ta je blazen človek. „A kšajter kon dos nit tuen.“ Oprani, omiti, lepi pa hočejo biti. Triindvajset „Mirovih“ naročnikov so povabili enkrat, da bi jih oprali, omili, olupšali. Pa ne boš Jaka! Pa še enkrat so jih povabili z zagrozilom: „Cvonsforfirinha“. To je namreč vrbski kuhljajč. Pa boš Jaka! Pralo in ribalo in žajfalo in farbalo se je celo predpoldne 23 mož, pa Vrbljani so še — črni. Pa vam svetujemo: Bodite lepo mirni in tihi, približuje se — legar.

Iz vrbske okolice. Hajlanje je pri kraju. Navlekli so otrok vkup iz osem šolskih okrajev. Govorilo se je, da bodo Vrbljani otroke kar žive pojedli ali požrli, no, pa resnici na ljubo moramo raztrobiti po svetu, da so otroci prišli celi in zdravi domov. Ker smo pa ravno pri resnici, moramo vendar resnico povedati: prišli so otroci domov — lačni in prazni. Vlekli so jih zgodaj zjutraj naprej iz daljnih krajev in zvečer so jih spustili šele od hajlarije! Dobil pa je vsaki 1, reci eno majhno klobasico, tako po 4 krajcarje, če jih več vzameš, in eno žemljo. To pa za celi dan! In kako so prej govorili! Pili in jedli bodete, kolikor bodete hoteli. In obleko bodete dobili. Črevlje, nogavice, rute, klobuke, denar, vse, vse! In preslepljeni starši so gledali zvečer: Kaj ste dobili? In marsikoga si slišal zakleti: ferdamana šmucarija vrbska! — In šolske oblasti, poslušajte! Palla, napni ušesa! S to hajlarijo ste nasejali med nedolžne otroke nemir, prepir in tepež. Otroke, ki so šli rajši k sv. maši, kakor pa v lutrsko Vrbo, zmerjajo: „dos is ä a švorcer!“ In to je učiteljsko seme! Šolarji so razdeljeni v dva tabora. Tepejo se in se suvajo. Šolarji so začeli hajlati. S koli in kamenjem so nekje pobijali šolarji, ki so bili v Vrbi, one, ki niso šli. Prej starši niso hoteli verjeti, kaj bo, sedaj pa z rokami sklepajo. Veliko jih je prišlo iz gole radovednosti, seveda tudi odrastli. Tudi solnce je prijazno in jasnega lica prisvetilo, toda kar je videlo in obsijalo, je bilo preveč: dva dni navrh je žalovalo, in bridke solze je točilo; in stare ženice so sklepale in še sklepajo: da bi le toče ne bilo! — Hajl!

Vrba. Kakor smo izvedeli iz popolnoma zanesljivega vira, se je udeležila „šulferajnske“ in „südmarkove“ veselice, dne 14. t. m. v Vrbi tudi neka deklica, katera je vračajoč se domov, obolela na legarju (tifus), tako da niti domov ni več mogla. Spominjamo se, kake neprilike je delala politična oblast raznim slovenskim društvom, ko so hotela tu ali tam prirediti kako veselico, češ, da je nalezljiva bolezen v tistem kraju. Za zgornji slučaj je baje vedelo c. k. orožništvo in tudi okrožni zdravnik, a vzlic temu se je vršila nemška slavnost. Seveda, Vrba je zdravilišče in tu je treba skrbeti, da se ne izve o nikaki bolezni, ki bi mogla odvrniti tujce. Ravno tako smo izvedeli, da vlada v neki hiši v Vrbi oslovski kašelj (Keuchhusten), torej tudi nalezljiva bolezen. Mi, katerim je blagor tujcev ravno tako na srcu, kakor blagor domačinov, opozarjamo oblasti in občinstvo na ta dva slučaja, kajti kaj bi bilo, ako se nalez-

ljivi bolezní še bolj razširite. Druge liste pa tudi prosimo, da ponatisnejo to, da izve širši svet o zdravstvenih razmerah v Vrbi. Prepričani smo, da nam bodo Vrbljani, kateri so tako naklonjeni „Miru“, gotovo z veseljem pripoznali, da jim hočemo vsekako njihovo dobroto pošteno plačati. Zato bomo vedno skrbeli, da bo svet izvedel, kako izborne zdravstvene razmere vladajo v zdravilišču, in prepričani smo, da bo tujcev kar mrgolelo, ko izvedó, da lahko poleg mastnih računov dobe še kak legarček ali oslovski kašelječek po vrhu.

Škofiče. (Popravek.) Tisti konj, o katerem se je pred kratkim govorilo v „Miru“, ni bil vprežen, ki so ga takrat splašili, ko so tisto kolekturo pobirali, ampak je bil na paši. Če bi bil vprežen, bi bili lahko „blago“ na voz nabasali, pa ne na gare. Tu pri nas v Škofičah ne svetujemo kakemu izvozečku službe iskati, ker to vse lahko sami z garami preskrbimo. In če se naposled gare z blagom vred prevrnejo, nič ne škoduje. — Dragi bralec, ne misli, da pri nas zna samo g. župnik pisati, primorani smo se pisati učiti tudi preprosti ljudje, ker imamo toliko smodnika na razpolago, da ga moramo vsaj nekaj spraviti v javnost.

Škofiče. (Učitelj Ahac.) Ljudje sploh že imenujejo našega g. podučitelja „zmešani Ahac“. Res je njegovo obnašanje tako, da vsili vsakomur misel v glavo: ta človek ne more biti pri pameti. En škandal za drugim počenja, šolarjem pa daje imena, katera bi se njemu bolj prilagodila. Našo utico za gledališke igre je šel g. podučitelj iz same jeze v sredo o polnoči podirati, a fanti so ga spodili, nato je rjul, da so ga slišali po celi vasi. V soboto zvečer je bil zopet napad na utico in slovensko zastavo nad njo. Celó noč je bil po vasi polom, tako da je moral občinski sluga priti krotiti Ahacovo jezo. Škoda, da občinska ječa še ni popolnoma dogotovljena. Pa še revolver ali samokres nosi ta človek in puško, čeravno samemu sebi ni kos. Bolj varno je otroku dati tako orožje v roke, kakor temu učitelju. Enkrat je že streljal skoz okno z nabito puško v šolsko sobo, kjer je imel zaprte otroke. Vseh 16 šip je razbil, in steklo je letelo po vseh klopih nad glavami otrok do vrat. Kakšna nesreča bi se bila lahko zgodila! Pred drugim otrokom je ustrelil v zemljo, tako da je pesek, katerega je izbila krogla, močno ranil otroka na roki. Ko se je pa v svoji pijanosti po noči brez luči vozil s kolesom iz Lipškega sejma in povozil starega kmeta, a ko se ta pritožuje nad takim ravnanjem, mu učitelj šele zapreti: „Škoda, da nimam revolverja pri sebi!“ Tak človek sme nositi orožje in sme biti učitelj?

Škofiče. (Krajni šolski svet tožen.) Zadnji petek je stal ves krajni šolski svet škofiški, obstoječ iz 5 kmetov in g. župnika, v Celovcu pred sodnijo. Bil je tožen radi žaljenja časti. Tožnika sta bila gg. nadučitelj Lor. Šeiflinger in podučitelj Jož. Achatz. Stvar je bila taka: G. podučitelj Jož. Ahatz je, kakor je sam priznal, naš krajni šolski svet večkrat napadal v časopisu: „Bauernzeitung“ z neresničnimi članki. Krajni šolski svet je poslal omenjenemu časopisu dva popravka po § 19. Enega je časopis objavil, drugega pa je poslal gosp. učiteljem, da so krajni šolski svet tožili zaradi enega stavka, ki se je glasil: „Ni res, da bi krajni šolski svet učitelje najrajši pozobal, res pa je, da krajni šolski svet do zdaj že celo velikih prestopkov učiteljev zoper moralo in disciplino ni naznanil.“ Učitelja, razžaljena radi tega, sta tožila, — toda nad njima se je izpolnilo: kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade. Gospoda učitelja namreč in njihov zastopnik, g. dr. Mitteregger, so uvideli med razgovorom pred obravnavo, da bode krajni šolski svet tiste prestopke g. učiteljev dokazal z res težkimi dejstvi. Hoteli so se pobotati s krajnim šolskim svetom s tem, da bi krajni šolski svet objavil v „B. Z.“ da z navedenimi besedami vsaj šolsko vodstvo ni hotel žaliti, a krajni šolski svet se ni udal. Predlagali so, naj se vsaj v zapisniku izrecno izjavi, da ni hotel žaliti g. nadučitelja, tudi v to ni privolil krajni šolski svet, ampak odločno zahteval, naj se vrši obravnava, da bodo vsaj enkrat prišle v javnost stvari, katere uganja podučitelj Ahac. Toda tega so se pa bali, ker bi bila za nje velika sramota, če bi prišla učiteljeva počenjenja v javnost. Konec vse obravnave je bil, da so umaknili tožbo, krajni šolski svet je bil oproščen in gospoda učitelja smeta plačati vse stroške pri sodnji in še dva odvetnika. Dober tek! Drugokrat zopet.

Iz Kanalske doline. (Žabniške novice.) Gospod urednik, nikar mi ne zamerite, da Vam tudi jaz kaj novega sporočim. Čudim se, da nič novic ne prinese Vaš list „Mir“. Ali je mogoče žabniškemu dopisniku črnilo zamrznilo, katero bi se bilo že gotovo sedaj raztopilo, ali je mogoče vrgel svoje pero v koruzo, katere pa še tudi ni! — Kakor je povsod navada, da človek rad gre ob velikonočnih praznikih na izlete, da se malo razvedri, sem tudi

jaz poletel v Žabnice. In kar sem vse tam slišal, to Vam je res zanimivo. Prvič tole: Na Velikonočni ponedeljek je imel žabniški „fajerber“ ples in tombolo, ker so mislili, da je še pustni čas. Vprašal sem nekoga, zakaj niso po zimi v pustu te šale naredili, pa mi je odgovoril, da po zimi niso imeli po „ta belih“ oštarijah zimskih peči, da bi kurili, po črnih oštarijah pa jim peči preveč smrdijo. Zato so rajši počakali, da so se pri solncu greli in da so lažje upili „hoch — heu“! Potem sem slišal, da so nekje v višarskem grabnu nočne ptice „sove“ lovili, in so jih tudi vjeli. In moj prijatelj mi je pravil, da takih nočnih več ali ženščin tudi v naši vasi ne manjka. Ljudje pravijo, da jih vidijo po noči okrog oken najraje freati in posedati; posebno okrog gostilen imajo največje veselje posedati in poslušati, kaj se notri godi. Take nočne krščene sove bi bilo najbolje, da bi jih z mokrimi vrečami zajeli in pri koritu skopali, potem gotovo ne bi več po noči okrog frčale. — Svoj čas se je pregovor tako-le glasil: „punca béži, fant pride“, sedaj pa: „fant béži, punca pride!“ Kdor tega ne verjame, naj pride in naj se sam prepriča. — Take zanimive reči mi je pravil moj prijatelj in še mnogo drugih. Tako nama je čas hitro minil, in treba je bilo, da se poslovim od njega in od prijateljev. Čas je prišel, da grem na kolodvor, da se odpeljem proti Celovcu. Ali spomnil sem se, da mi še nekaj manjka, in sicer nekaj za pod nos, „cigare“ ali smodke. Pokličem natakario, da mi prinese smodke in cevke („cigaršpice“). A glej ga vraga, kake fine cevke imate na prodaj — celo z verzi. Vprašam, ali take po dva krajcarja prodajajo, ali še dražje, na kar se natakario nasmeje in pravi: „Pri nas samo po en krajcar in pri gospodu županu mogoče zastoj. Sedaj pa poslušajte ta imenitni verz. Glasi se tako-le:

Wollt Ihr trinken frisches Bier
und guten echten Wein,
So kehrt im Krammers
Gasthause in Saifnitz ein.“

Kaj ne da, kdor zna pa zna, kakor tisti, ki je kravo s svedom drl! Zbogom! Pa brez zamere!

Iz Žabnic. Kar je v zadnjem dopisu „Mira“, je resnično, namreč da je trbiški župan Dreyhorst imenovan za častnega občana v Žabnicah. To se je zgodilo le na predlog našega župana Kranerja, kateri je govoril o njegovih zaslugah. No, pustimo te zasluge na strani, mogoče je to vse le zato, da se za prihodnje občinske volitve en glas pridobi, da ne bo treba našemu županu ob času volitev z pooblastili se toliko pečati, kakor do sedaj. Ali to vse nič ne pomaga. Človek obrača, Bog pa obrne: poklical je Vsemogočni 17. t. m. nagloma nekega, ki v življenju „ta črnih“ ni mogel videti, k sebi, in izgubil se je zopet — en glas.

Sv. Višarje. Kakor vsako leto na praznik Kristusovega vnebohoda, se začne tudi letos, 1. junija, božja pot na sv. Višarje. Že dolgo let nismo imeli tako ugodne zime in tako malo snega, kakor letos. Ker se letos tako pozno začne božja pot, imamo upanje, da do tistega časa ne bo več snega, kakor druga leta. Zato se naj nihče boji snega ali mraza, kdor misli priromati, ker do 1. junija bo sneg gotovo izginil. Prva procesija pride 6. junija iz zelene Štajarske, takozvana „celjska procesija“; druga pride 7. junija: Korošci iz Podjunske doline; tretja pride 8. junija: Ljubljanska iz okolice ljubljanske; četrta pride 8. junija popoldne iz Slovenjega Gradea; peta pride na binkoštni ponedeljek: Nemci iz gornjega Štajarskega in še mnogo drugih. Največje procesije so: celjska, ljubljanska in nemški Štajarci. Najlepše in najbolj pobožno se vedejo prve tri procesije, to so Štajarci, Kranjci in Korošci; kdor še ni slišal njih lepega petja in pobožnosti, ki se gori obhajajo, naj pride tedaj, ko pridejo Štajarci in Kranjci, videl bo, česar še ni videl in ni slišal od častilcev brezmadežne device. Ni mi mogoče popisati teh pobožnosti, ki se ob teh dnevih obhajajo. Posebno ganljivi so prizori pri večernicah, kadar vsa cerkev poje na glas pete Marijine litanije z odpevi in potem vsak romar prižge po tri do štiri svečice in z gorečimi svečicami gredo okrog Marijinega oltarja pojoč Marijine pesmi; vsa cerkev je podobna morju lučic, vse se giblje, in prepeva počasi se premikajoč po cerkvi. Srce, če je še tako trdo, se mora omehčati. Solza za solzo pada vernim in še nevernim raz obraz, če opazujejo to pobožnost. Pa tembolj so še ganljivi prizori, kadar romarji jemljejo slovo od Matere višarske, na glas se jokajoč vse, staro in mlado, ko morajo zapustiti svetišče. Naj le torej pridejo oni, ki pravijo, da ni več vere med nami, videli bodo, da naša vera še ne peša, kakor pišejo v svojih umazanih listih!

Iz Kanalske doline. Gospod urednik! Interpelacija, katero so vložili slovenski poslanci zaradi šolskih razmer v Ukvah, je povzročila velikanski hrum in šum. Vse stika glave skupaj in se poprašuje: kaj bo pa sedaj? Nekdo se je celo vsedel ter je v „Bauernzeitung“ napisal nekako opravičevanje prizadetih oseb, ali posrečilo pa se

mu ni, kar je nameraval. Ravno tako je tudi vse zastoj, čeprav Lemisch in Oraš stokrat gresta k ministru, kajti kar je dokazano črno na belem, tega ne more nihče več spraviti s sveta. Sicer pa smo v Kanalski dolini prav zadovoljni, da so slovenski poslanci spravili to zadevo na dan in hvaležni smo jim, kajti tako se bo vendar enkrat resnica in pravica pokazala, kar je pri nas v Kanalski dolini tako redkokrat. Ali še nekaj! Ta interpelacija je pojasnila samo eno stvar, ali pri nas je toliko gnilega, da bi bilo treba začeti mesariti na vseh koncih in krajih. Sicer pa še ni vseh dni konec in prepričani smo, da bo v kratkem treščilo še drugam in potem se bodo začele še drugim ljudem, ki sedaj še zelo po koncu hodijo, hlače tresti. Bog daj, da bi potem prišla od nekd onaj velika metla, ki bo pometla iz naše srede one pijavke, ki so se napile naše krvi, med tem ko smo mi komaj in komaj rešili svoje ubogo življenje. Res, mlini pravice počasi meljejo, toda neprestano in pa drobno. Upamo torej, da bodo tudi pri nas začeli, in potem bomo pač videli, kje bo kaj moke, kje pa sami otrobi! — Samo da bi bilo še več takih interpelacij! Gradiva je dovolj in dokazov tudi. Bo pač res treba poskrbeti, da bo dobil vsak svoj zasluženi del.

Podljubelj. Drugi mesečni zbor delavskega društva vršil se je dne 14. t. m. v društvenem domu ob bolj slabi udeležbi. Vzrok je bilo prvo zborovanje, katero se je vršilo 14 dni prej. Ker je bil društveni konzulent zadržan, je predaval predsednik G. Spöck o krščansko-verski in strokovni delavski organizaciji na Nemškem, g. dekan J. Ogriz iz Kaple pa o turških časih na Slovenskem. Tretje zborovanje se vrši na kvaterno nedeljo. Vršiti bi se sicer moralo binkoštni ponedeljek, ali bile bi zopet težkoče. — Častite gospode, katerim leže knjige in stari časopisi v omarah in jih ne uporabljajo, prosimo, da bi jih darovali naši knjižnici, ker imamo večidel samo knjige družbe sv. Mohorja in nekaj zvezkov „Dom in Sveta“. Poštino plača društvo.

Borovlje. Naši socijalni demokratje se menda bojijo, da slovensko delavsko društvo v Podljubelju ne bi dobilo tudi nekoliko njihovih pristašev v svojo sredino. Nam se pač zdi čisto samoumevno, da tisti, ki se čutijo le količkaj Slovenci in nočejo zatajiti svojega materinega jezika, rajši delujejo pri slovenskem delavskem društvu, kakor pa med tistimi delavci, katerih glasilo je celovski „Vokswille“, ki se kot takoimenovani internacionalni list še nikdar ni zavedal svojih strankarskih dolžnosti. Celovski „Vokswille“ namreč v resnici ni socijalno-demokratski list, ker pogostokrat pokaže prav natančno nemško-nacionalno barvo in ker Slovanom in posebno Slovincem pri vsaki priliki nasprotuje. Borovski delavci! Če ste že res socijalni demokratje, naročite si slovenske socijalno-demokratske časopise in potem vam bomo verjeli, da razumete socijalno-demokratsko politiko in da ste res internacionalni; kajti program avstrijske socijalne demokratske stranke uči, da so vsi narodi enakovpravni in enakoveljavni in da imajo kot taki tudi pravico in s tem dolžnost, negovati svoj jezik in svoj razvitek. Internacionalizem namreč ne obstoji v tem, da bi demokratje svoj materni jezik zatajevali in tujcu izdajali, ampak le v tem, da se demokratje bojujejo brez razlike narodnosti združeno proti tistim, ki jih odirajo in izkoriščajo. Če se pa izgovarjate s tem, da ne razumete slovenskih časnikov, vam povemo le to, da poznamo v spodnji Rožni dolini socijalnega demokrata, ki nikdar ni hodil v šolo — vi imate pa šestrazredno — in ki bere sedaj vse slovenske časopise. Pokažite tedaj, da ste Slovenci, ne pa orožje borovskih nemškarjev, ki vas porabijo le za hujskanje in ki bi še lahko klobase naredili iz vas, ako bi jim bilo drago.

Glinje. Sicer so Glinje v narodnem oziru trdnjava, za katero se ni treba bati: v Glinjah je najstarejša slovenska čitalnica na Koroškem, v Glinjah deluje že mnogo let uspešno slovenska hranilnica, na Trati pri Glinjah slavno slovensko pravsko društvo „Drava“, v Glinjah uraduje slovenska medborovška občina. V sosednih Borovljah pa nasprotniki vedno bolj krepko in žilavo vzdigajo svoje glave. Imajo razna društva, pri katerih delujejo za nemško narodnost in vjamejo marsikatero Slovenca s svojim prilizovanjem in dobrikanjem na limanice nemškega nacionalizma. Ustanovili so otroški vrtec, da odtujujejo slovensko mladino slovenskemu jeziku in kmalu bodo razširili svoj delokrog tudi na bližnje kraje. Glinje morajo biti tedaj trdnjava, ki bo odbila vse napade in naskoke nemškega navala. Trdni, jekleni in neizprosni Glinjčani in Tratinčani, bojujte se za svoje pravice in za svoj jezik, neustrašljivo dvigajte svojo zastavo v boj s svojimi nasprotniki in dobro pazite na tiste, ki vam bodo v vašem boju ali prijateljsko segli pod pazduho ali pa sovražno nasprotovali. Dokler imate v Glinjah samo tako revne nemškarje, ki o politiki nimajo nobenega pojma in ki sploh ne vedó, kaj je „tajč“, se vam

še ni treba bati za slovenski značaj svoje domačije; kajti taki možje, ki ne znajo nič drugega, kakor „obn“, „Noch'n Josef sei Kirchtog“, „lei losn“ in par drugih nemških spak, so pač v resnici pomilovanja vredni siromaki, kateri bi pač gotovo si želeli „Niraberšē trihtar“, ki bi jim vtil nemščino v glavo. Borovski nemškutarji hočejo pred vsem svetom pokazati svojo nemško narodnost in vsestranski napredek, pred celim svetom se ponašajo in bahajo, da so prijatelji vsega lepega in poštenega, s tem pa, da so nemškutarji in zatajevalci svojega materinega jezika, bijejo samim sebe po obrazu in uničujejo svojo poštenost in svoj značaj. Če bi živel Schiller, katerega je slavil pretekli teden nemški narod, bi gotovo s svetim ogorčenjem okreal in javno osramotil vse nemškutarje, ki nočejo upoštevati njegovega izreka, „da je ničvreden narod, ki ne zastavi svojih moči za svojo čast in slavo“! Kot prijatelj prave omike in pravega duševnega razvitka bi preklinjal naše ponemčevalne pedagoške, ki so že marsikateri slovenski talent duševno umorili.

Šmarjeta nad Bajtišami. Videti je, da se je začela cela Rožna dolina vzbujati iz dolgotrajnega narodnega spanja. Zadnji čas bi tedaj bil, da bi se tudi pri nas začelo narodno življenje, slovensko življenje, o katerem sedaj ni duha ne sluha. Dragi Šmarječani, vi krepki in čvrsti možje! Ali mislite, da za vas, ki ste tudi rojeni Slovenci, še ni prišel čas poboljšanja in delovanja? Ali ste še vedno zatelebani v nemčurstvu in v tiste moče, ki vam pridigujejo blaženo nemščino in se obližujejo okoli vas le tedaj, ako se bližajo volitve? Ali iše ne znate tako daleč misliti, da mora slovenski kmet ostati povsod in vselej to, kar je? Gotovo še imate toliko značaja, da se boste poboljšali in postali zavedni možje, navdušeni Slovenci. Poglejte le! Čas v katerem živite, je čas splošnega in hitrega napredka. Vse živi, vse se poteguje za svoj obstoj in za svoje pravice. Slovenci se bolj, kakor v prejšnjih letih, zavedajo svoje narodnosti in svojih pravic, in ako bodo složno in združenimi močmi nastopali, bodo gotovo tudi dospeli do tistega cilja, za katerega se potegujejo. Vstanite torej, dragi Šmarječani, bodite odločni možje slovenskega duha in slovenskega srca, možje zdrave slovenske krvi. Jaz pa, ki dobro poznam šmarješke razmere, bi samo tole želel: Lepa Šmarjeta ima svojega duhovnika, ima pa tudi par akademično izobraženih mladeničev, — eden je žali-bože nemčur — kateri imajo gotovo sveto dolžnost, da kot Slovenci navdušujejo in poučujejo svoje ljudstvo in da ne mislijo samo na to, da bi prišli kolikor mogoče hitro do mastnega kruha, ampak da zastavijo že sedaj nekoliko svojih moči za blagor in boljšo prihodnost svojega ljudstva, posebno pa sedaj, ko mu preti tako huda nevarnost od strani njegovega največjega nasprotnika — nemčurstva. Vi pa, slovenski Šmarječani! segajte prav pridno po dobrih slovenskih knjigah in časopisih, oskrbite si s svojo pridnostjo to, kar se v šoli niste mogli naučiti, skrbite pa tudi posebno za to, da bo dobila vaša mladina slovenske učitelje in boljšo šolo, kakor jo ima do sedaj. Vi ste slovenski kmetje, vi ste slovenski davkoplačevalci in kot taki tudi brez vsega strahu lahko zahtevate to, za kar plačujete šolske davke, namreč slovensko šolo in take učitelje, ki bodo zmožni jezika vaših otrok.

Grabštanj. Franc Tvesnik in Jakob Skočir, oba iz Brda, dobila sta, ker sta rešila življenje Tomažu Ogrizu, vsak po 30 K od deželne vlade.

Velikovec. (Schiller — „Schulverein“ in „Südmärka“.) Ponemčurjeni Velikovec je s svojim nemškutarjenjem zopet storil korak naprej. Povodom stoletnice smrti velikega nemškega pesnika Fr. Schillerja so tudi naši meščani stopili v krog njegovih slavitev. Popolnoma prav, da Nemci izkazujejo čast svojemu velikanu! Vsa čast slavnim in za narod zaslužnim možem! Toda smelo smemo trditi, da jim je bil Schiller — vsaj pri nas, kakor večidel po Koroškem — le neposredna pretveza, pod katero so mogli tem predrzneje obhajati 25letnico svojega bojnega društva „Schulvereina“, k čemur je pripomogla s prispevki Slovincem ravno tako nevarna „Südmärka“. Kakšen stik ima to s Schillerjem, pameten človek pač ne more razumeti. Še manj pa nam je umljivo, kakšen pomen ima to za nedorastlo mladino, ki pač nič ali prav malo pozna Schillerja! Toda namen je drug, popolnoma jasen: ponemčevanje in navduševanje za edino zvečičavno znano nemško kulturo. Dokaz temu je oklic mestnega zastopa na prebivalstvo, v katerem se glasi, da naj Velikovčani „povodom velike nacionalne slavnosti itd. razobesijo zastave.“ Za nacionalnost torej se jim je šlo. Navdušiti slovenske otroke za nemškutarjenje in zasramovanje svojega lastnega jezika, to je bil smoter tega slavljenja. Otroci na ljudski šoli so imeli celo dvakrat prosto. V torek, dne 9. t. m., od 10. ure naprej, v soboto pa celi dan. Na meščanski šoli so obhajali slavnost v soboto, kjer je govoril ravnatelj Bohrer o Schillerju in „Schulvereinu“. V otroškem vrtecu so

odkrili spominsko ploščo velikovškemu meščanu Mettingerju, ki je vse svoje premoženje daroval v nacionalne namene. Nato so zasadili Schillerjev hrast v mestnem parku. Slovenci nikakor nimamo vzroka, navduševati se za tako slavljenje, saj poznamo bojno društvo „Schulverein“, „kateremu,“ kakor so povdarjali govorniki, „se ima marsikateri nemški otrok zahvaliti, da je ostal Nemeč.“ Pač smešne besede, katerim niti pošten Nemeč ne more pritrditi. Koliko nemških otrok pa se je še potopilo v slovenskem morju? Na to pričakujemo odgovora od vas „Nemcev“, ki se imenujete „das Volk der Denker“ (ljudstvo mislecev)! Potem bomo pa mi vam povedali, koliko slovenskih otrok je že „Schulverein“ zagrebel v morje nemškutarstva. „Schulverein“ vzdržuje v Velikovcu otroški vrtec in izdatno podpira ljudsko šolo ter tako kvari značaj s tem, da zatira v slovenskih otrokih narodni čut. Tako rešuje (?) to bojno društvo nemške otroke. Kdo se ne smeje? Značilno je tudi, da je pri slavnosti, ki se je nadaljevala pri Lesnaku, bila večina Slovincov-izdajic, ki še dosti nemški znali niso, tako da je bilo slišati več slovenske, kakor nemške govornice. Za štafazo Nemcem so namreč prišli znani odpadniki iz Tinj, Šmarjete, Mal. Šentvida in Grebinja. Tu se je v govorih povdarjalo, da Slovenci pretimo nemštvu; tem besedam še govornik sam ni verjel. V dokaz naših trditvev, da se je vršilo vse le v nacionalnem duhu, navajamo končno še dejstvo, da se je prav pridno vpilo „haj!“ zlasti pri zasajanju Schillerjevega hrasta, in pela izdajalska pesem „die Wacht am Rhein“. Če bi bil c. kr. okrajni glavar vedel, da bo prišlo tako daleč, bi gotovo ne bil odkrit prisostvoval pri teh komedijah. Schillerja, ako bi še živel, bi taka slavnost gotovo malo veselila, pač pa so nemškutarji zopet za nekaj centov pridobili na predrznosti.

Velikovec. V velikovski dekaniji je prejelo zakrament sv. birme in sicer dne 16. vel. travna t. l. na Krčanjih 49 otrok, dne 17. vel. travna t. l. pa na Djekšah 153 otrok.

Šmilhel nad Pliberkom. (Biserna poroka.) To redko slavnost bosta slovesno obhajala zakonska Andrej Šmrečnik, bivši Sonat v Večnovasi, in njegova žena Marija, rojena Pintej. — Mož se je rodil leta 1817. dne 27. novembra in žena leta 1823. dne 26. januarja. Poročena sta bila 10. junija l. 1845. Oba sta primerno zdrava in še delavna. — Bog daj pošteni zakonski dvojici še dokaj let doživeti!

Šmilhel nad Pliberkom. Tukajšnja posojilnica in hranilnica je imela dne 30. aprila ob 4. uri popoldne svoj letni občni zbor. Pristopilo je 35 zadrušnikov s 35 deleži, izstopilo je 11 zadrušnikov z 11 deleži, ostalo je 611 zadrušnikov s 635 deleži. Novih hranilnih knjizic se je izdalo 73, uničilo 76 — obstoji torej 486 knjizic za 312.726 K 1 vin. in iznaša povprečna vloga 648 K. Posodilo se je na novo 35 zadrušnikom, 32 zadrušnikov je pa posojila popolnoma vrnilo. Dolžnikov je torej 558, ki dolgujejo skupaj 305.331 K 7 vin., ali povprek 558 K. V tekočem letu je bil skupni promet 236.678 K 51 vin. Čisti dobiček znaša 979 K 66 vin. Rezerva znaša 20.023 K 81 v. Posojilnica ima svojo lastno hišo, 26.000 K vrednosti. — Na mesto umrlega komendatorja g. Val. Šumaha pride v odbor g. Jernej Sadjak, po dom. Klančnik v Rinkolah, in mesto g. Jurija Trunka je izvoljen g. Janez Tomič, župan, za računskega preglednika. — Za dobre namene se je dovolilo 330 kron.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

vsem svojim podružnicam in slovenskim rodoljubom!

Pred dvajset leti so praznovali Slovenci tisočletnico smrti sv. Metoda ter ustanovili kot vidno znamenje temu veličastnemu spominu „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Ministrstvo za notranje zadeve je izza 9. aprila 1885. leta s št. 5179 odobrilo družbina pravila, ki jih je izdelala v to pooblaščenca petorica naših mož.

V tej dosti dolgi dōbi 20 let so nabrali naši rojaki marsikaj tisočak za našo družbo in marsikaj koristnega se je napravilo ž njim. Danes pa, ko gledamo nazaj na to 20letno težavno delovanje, navdaja družbino vodstvo naslednja prošnja in želja, ki jo sporoča tem načinom vsem svojim podružnicam, vsem častitim rodoljubkinjam, vsem cenjenim domoljubom.

Ker „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ gotovo ni ustanovljena le za nekaj malo let, marveč, kakor se kaže, za precej nedogledno dōbo — saj se bje narodnostni boj danes hujše nego prej — ker se stavi na njeno vodstvo vedno več zahtev, opozarja podpisano njeno vodstvo na nekatere narodne naloge, ki čakajo nujne rešitve že v bližnji prihodnosti.

S šolskim letom 1905/6 se otvori novo šolsko poslopje na Savi pri Jesenicah, v katerem je na-

stanjen ondodni otroški vrtec. Ob istem času hočejo tudi Jeseničani začeti svoj otroški vrtec.

Potrebno je, da se v Mariboru ustanovi družbina ljudska šola. Tudi v Studencah pri Mariboru je nevarnost potujčenja velika.

V Gradcu bi bil potreben vsaj otroški vrtec.

V Št. Jakobu v Rožu na Koroškem bi radi z letom 1907 otvorili svojo lastno slovensko trorzrednico, ki naj se s časom, ko postane deželna ljudska šola zopet slovenska, preustroji v kmetijsko šolo.

Očividno je torej, da se bodo v najbližnji prihodnosti podvojili troški naše družbe. Res je, da imenuje družba štiri šolska poslopja svojo posest, res je pa tudi, da ima družba še nepokritega dolga v znesku 34.000 kron, ki še tekom tega leta naraste najbrže na 40.000 kron.

Ako pa hoče vodstvo zagotoviti družbi obstanek in ako hoče rešiti vse zgoraj naštetih naloge ter odpomoči najnujnejšim potrebam, potrebno je vsekako, da pokrije prej ta nepokriti primanjkljaj.

Radi tega se obrača podpisano vodstvo do vseh svojih podružnic, do vseh častitih rodoljubkinj in cenjenih rodoljubov, s prošnjo, da vsakdo izmed njih pripomore po svoje do tega, da se zboljša družbino financijelno stanje. Ako priredi vsaka izmed podružnic tekom tega leta vsaj eno večjo veselico v korist naše družbe, ako se odzovejo vabilu k takim veselicam vsi zavedni Slovenci ter prispevajo svoj obolus, odplačal bi se lahko precejšnji del družbinega dolga, če ne morebiti celo — kar je iskreno želeli — ves dolg.

Kjer pa ni mogoča prireditve veselice iz katerega koli vzroka, tam naj bi podružnična načelnikstva skušala pridobiti slehernega iz njihovega okraja vsaj kot družbinega podpornika, od svojih starih članov pa naj bi si izprosila morda izreden dar v navedeno svrhu.

Ako se odzovejo tej prošnji vsi oni, katerim je „Družba sv. Cirila in Metoda“ sveta stvar, ki vedo ceniti njen obstoj, potem je podpisano vodstvo preverjeno, da bode tudi v prihodnje lahko in veliko lože ustrezalo potrebam in željam slovenskega naroda. Ako bode vse slovensko občinstvo vpoštevalo ta poziv, bode „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ ob svoji dvajsetletnici brezdvomno zrla v jasnejo bodočnost. To pa slovenskemu narodu v prid.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Opomba. Podružnična načelnikstva naj izvolijo vsaj koncem meseca maja 1905 vodstvu sporočiti svoje sklepe, ki so jih storila glede na to okrožnico.

Društveno gibanje.

Tamburaško društvo „Bisernica“ priredi v nedeljo, dne 28. maja t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni pri „Vogrinu“ v Galiciji domačo veselico s tamburanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Posojilnica v Galiciji priredi v nedeljo dne 28. maja t. l. ob 3. uri zborovanje v svojih prostorih pri „Vogrinu“; razgovor bode o zadrušništvu in zavarovanju. Odbor.

Podljubelj — Podgora. Delavsko društvo pozivlja somišljenike pevce in vse one, kateri se hočejo izuriti v petju, k priglasitvi. Vsako nedeljo popoldne se vrše vaje v društvenem domu. Omenimo, da imamo lastni harmonij. Na razpolago so knjige in časopisi prosto vsakemu udu tudi po večerji, kadar so pevske vaje.

Slovenska podružnica za Beljak in okolico napravi dne 1. junija 1905 točno ob 4. uri popoldne veselico v Podravljah v gostilni pri Glazerju po sledečem sporedu: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Igra: Lokavi snubač (igrajo brnška dekleta in fanti). 4. Prosta zabava. Med sporedom in pri prosti zabavi udarjajo domači in brnški tamburaši. Otrokom, ki hodijo v šolo, vstop ni dovoljen.

Za odbor: *Matija Wutti.*

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročila ravnokar trgovska tvrdka I. Perdan v Ljubljani kot prispevek od razprodaje družbenih vžigalic znatno svōto 1000 K. Razprodaja družbenih vžigalic lepo napreduje in doniša družbi trajne dohodke. Pozivljamo torej slovensko občinstvo, da kupuje le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

Organisti, pozor! Podporno društvo organistov priredi svoj redni občni zbor dne 8. junija t. l. v Celju s sledečim sporedom: Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi sv. Danijela. Pela se bode jubilejna maša, mešan zbor s spremljanjem orgel, zložil J. Gruber, op. 105. Koncem maše motet s štirimi pozavnami. Koral se bode pel iz regensburške izdaje, ker še novih knjig ni na razpolago. Tantum ergo in Genitori se bo pelo iz zvezkov, ki so last „Podp. društva organistov“. Zložil Karol Bervar. — Takoj po maši se prične zborovanje v poletni hiši gospe Plojeve na Bregu. Nameravani koncert se opusti vsled tega, ker priredi „Celjsko pevsko društvo“ veliki koncert dne 1. junija. Udje „Podp. društva organistov“ naj prinesejo svoje

knjižice s seboj, ako pa bi bil kateri zadržan, naj pošlje knjižico vsaj do 1. junija društvenemu predsedniku gosp. Silv. Šentjuru, organistu v Ptuj. — Torej dne 8. junija vsi organisti v Celje! Nobeden naj ne izostane, ako nima posebnega vzroka! Vsak organist naj prosi gosp. župnika, da na ta dan ne priredi kake pete maše ali kaj takega, kar bi mu branilo udeležiti se obnega zbor. Vsak organist, kateri še ni ud „Podp. društva org.“, naj ta dan pristopi! Vse pomisleke na stran! Tu se gre za naš obstanek! Ako se ne združimo, ni upanja, da bi se zboljšal naš položaj! Vse se dandanes organizira in si tako skrbi za bodočnost, samo slovenski organist naj zaostane in čaka zastoj, da se ga kdo usmili? Ne, nikdar! Pomagaj si sam in pomagaj ti bo Bog! Po tem pregovoru se ravnajmo in nastopili bodo tudi za nas boljši časi!

XLI. redni občni zbor „Slovenske Matice“ se vrši v sredo dne 7. rožnika 1905 ob šestih popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov oговор. 2. Letno poročilo tajnikovo od 1. rožnika lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1904. 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. lit. a) dr. pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1905. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Posamezni nasveti in predlogi.*

V Ljubljani dne 18. vel. travna 1905.

Blagajnik: Predsednik: Tajnik:
Dr. J. Starč. Fr. Levce. E. Lah.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu je na svojem občnem zboru dne 11. t. m. za letni tečaj 1905 volilo sledeči odbor: Predsednik: phil. Albert Kramer; podpredsednik: phil. Anton Jug; tajnik: phil. Josip Glonar; blagajnik: iur. Fran Lipold; knjižničar: phil. Slavko Dolinšek; gospodar: tehn. Fran Spazzapan; odborova namestnika: phil. Vasilij Mirk, tehn. Anton Bojec; pregledniki: phil. Martin Beranič, tehn. Viktor Turnšek, phil. Fran Rodošek.

Slovensko akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju si je izvolilo na svojem prvem rednem občnem zboru dne 13. maja 1905 za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: phil. Ljudevit Pivko; podpredsednik: phil. Josip Habè; tajnik: med. Ivan Keel; blagajnik: Franc Mravljak; knjižničar: phil. Janko Gregorin; gospodar: phil. Vekoslav Furlan; namestnika: iur. Janko Olip in phil. Ludovik Cimperman; pregledniki: phil. Josip Breznik, phil. Anton Lovše in iur. Gr. Žerjav.

Dopisi.

Vrba. (Šulferajnska slavnost dne 14. velikega travna 1905.)

O Vrba! srečna draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta!

Tako je pel naš slavni Prešeren o svoji rojstni vasi Vrbi na Gorenjskem. Mi moramo žalibože o naši prekrasni koroški Vrbi drugače peti, peti pesem žalostno. Kakor je znano, priredila sta „šulferajn“ in „šudmarka“ nekako slavnost pod tvrdo 25letnico „šulferajna“ in stoletnice smrti nemškega pesnika Schillerja. Bil je lep dan, ta nedelja. Slavnost se je vršila po določenem sporedu, kakor vsaka druga slavnost. Te stvari so vedno po enem in istem kopitu. Zato se tega dela ne dotikamo. Poglejmo pa ob kratkem samo, kdo je slavnost priredil in s kom. Slavnost so skrpučali Nemci in nemškutarji z nedolžnim, zapeljanim slovenskim ljudstvom — in z nedolžno šolsko mladino. Vrba je do polovice slovenski kraj, če se nemškutarji še tako branijo, okolica pa je skoro izključno slovenska. Prišlo pa je v ta kraj nekaj privandranih Nemcev; ti so ponemčili na vse mogoče načine nekaj omahljivih Slovencev, potegnili vso oblast nase — in jo zdaj tudi imajo, — ker je Slovenec iz lipo-vega lesa. Zdaj delajo s Slovencem, kar hočejo. In ta peščica Nemcev in nemškutarjev prireja svoje izzivajoče slavnosti na naših slovenskih tleh. Če odvezamo oficijelni del te slavnosti, dolgočasne ogovore, deklamacije, petje, plezanje, če snamemo tiste vsenemške zastave in zastavice, pošljemo domu tistih par nemških in po sili nemških učiteljev, tisto peščico nemških dam in gospodov, ki so pomagali mučiti nedolžne slovenske otroke ves dan vsak po svoje, se ta slavnost ne more imenovati nemška, ampak slovenska. Ob ograji po vrtu in pri popolnoma praznih vrtnih mizah iz žaganic zehali so otroci in se dolgočasili, da se bogu usmili. Obljubovali so jim, da jih bodo gostili. No, pol klobasice pa malo zemljico se ravno ne more imenovati gostijo za celi dan, če se ga vlačijo v dolgih vrstah kakih 10 ur okoli, kakor mačka mlade. Vsi ti otroci so govorili — slovensko. Vsi ti otroci so bili od svojih lastnih

*) Kdor želi v zmislu § 4. lit. a) društvenih pravil postaviti kak nasvet, ga mora po § 2. lit. a) opravilnega reda predložiti odboru in storiti to vsaj do 31. vel. travna t. l., če hoče, da pride v občnem zboru na razgovor.

staršev in sorodnikov peljani, kakor nedolžno jagnje v mesnico — v mesnico Slovencev gotovo ne prijaznega luterskega nemštva. Zakaj? Za pol klobase, zemljico, pomarančo in kak košček preležane oblecke.

Te slovenske otroke so bili peljali na Möslacherjev travnik, da jih učijo njih nemški in nemškutarjski učitelji zasramovati svoj lastni rod! Kako se more pri šolski slavnosti zahtevati od slovenskih otrok, da pojejo „Die Wacht am Rhein“? In peli so jo! Nekaj sreče pri tem je samo še to, da niso vedeli, kaj so peli, in tudi govorov ne razumeli. Če jih je pet od sto razumelo, kar se je govorilo ali pelo, pa je dobra kupčija. Ali bi ne bili mogli slovenskih otrok naučiti slovenskih pesmic ali deklamacij?? (To bi se bila podrla cela nemškutarjska Vrba. Op. ured.)

Poleg slovenske dece prišli so slovenski očetje in matere, slovenski fantje in dekleta in tudi drugi slovenski rojaki. Govorilo se je med seboj po naše, občevalni jezik — je bil $\frac{2}{3}$ slovenski. Še celo „komitači“ so se prav lepo po slovensko razgovarjali. In to naj bo nemški praznik! Ljudstvo je bilo slovensko in brez ljudstva ni slavnosti. Žalibože je bilo to večinoma zapeljano ljudstvo. To ljudstvo je prišlo Nemcem tlako delat, sebi na škodo, Nemcem v korist. Prav mu je, takemu ljudstvu!

Človeku se je zdelo kakor narobe svet: Nobenega zanimanja, nobenega navdušenja, nič veselosti — vse kakor žalostna pantomina, pričakujoči obrazi, razočaranje: — kakor na kaki pogrebščini. Kdor hoče videti na slovenskem Koroškem nemško slavnost, naj pride pogledat, ne bo mu žal. Zdelo se mu bo, kakor da se mu sanja! Recimo, da bi bilo tako-le: Slovensko šolsko društvo v popolnoma nemškem kraju, z nemško okolico, priredi slavnost. V odboru je par slovenskih tujcev, — seveda slovenske zastave vihrajo po zraku — vse občinstvo pa je nemško. To bi bila lepa slovenska slavnost! In taki slovenski slavnosti so po nekod res nekatere nemške podobne, ker so pri njih nemški samo voditelji (in še ti ne vsi), občinstvo pa je čisto slovensko. In taka je bila tudi slavnost v Vrbi.

Tako tedaj je izgledal ta nemški praznik. Obžalovati je naše ubogo ljudstvo, ker to slavije so napravili Nemci s slovenskim življenjem. To je pravi šolski škandal! To je neizbrisna sramota! Z našim ljudstvom zidajo Nemci svoj nemški most do Adrije. Kdor si s tujim denarjem hišo zida, naj ne bo vsaj predrzen. In to je predrznost do dna duše; da jih le ni sram!? Žalibog toliko, kot volka strah. Slovenec se same dobrote topi. Dobrota je pa sirota. In kaj je potem Slovenec?*)

Dragi rojaki! Če ni mogoče že drugega uspeha doseči, nikakor ne hodite vsaj Nemcu za hlapca! Ko bi bil za to slavnost vsak Slovenec doma ostal, bi bili Nemci sami lahko slepe miši lovili, drugega nič.

Prebudi se, narod moj,
Gospod postani sam si svoj!

*) Predober človek je norec in predobri so tudi taki Slovenci, radi tega jih vsak pameten smatra za — norce. Op. ured.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možino izvrstne kvalitete: belo po 40 do 50 kron za 100 litrov, rdeče po 35 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunajo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse števil. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Častna izjava.

Jaz podpisani Jakob Kullnig, posestnik, p. d. Knez v Rutah, občina Hodiše, obžalujem, da sem svojega netjaka Florijana Kullniga, bivšega mizarskega mojstra v Beljaku, spravil v sodnijsko preiskavo, ker sem ga krivično obdolžil denarne tatvine, ter mu s tem dajem zadoščenje.

Celovec, dne 23. maja 1905.

† Jakob Kullnig,
Mihael Schluder,
priča.

Izid današnje glavne razprave.

C. k. okrajna sodnja Celovec, odd. VI.,
dne 23. maja 1905.

Kupujte narodni kolek!

Naturni brinjevec,

enoliterske steklenice po 2 kroni 50 vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.

Dva hlapca

za vožnjo sprejemem takoj. Mesečna plača: 24 K ter prosta hrana in stanovanje.

Franc Majdič, Velikovec.

Oskrbnika

se išče za Kadilnikovo kočjo na Golici. Več pové K. Višnar, posestnik in gostilničar — Jesenice (Gorenjsko).

Slivovka!

Podpisani ima na prodaj 300 litrov 3 leta stare slivovke, popolnoma pristne. Cena po dogovoru. Odda se tudi po 100 litrov. Slivovka te vrste se pošilja na liter po 1 K 60 v. Pristni brinovec iz istrskega brinja

liter po	2	40	„
Vinsko žganje (Weinkleger) liter po	1	60	„
Vino, istrsko belo, prav izvrstno, liter po	—	40	„
„ „ črno, „ „ „ „	—	44	„
Hrvatsko „ belo, 3 leta staro „ „	—	48	„

Za pristnost se jamči.

Egid Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica, Gorenjsko.

! Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, coklje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno v trgovini

Peter Merlin v Celovcu,
pri zlati krogli.

Trstven okus kave dosežete s prinešanjem
Vydrove žitne kave
POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečno.
Vydova továrna žitné kávy Prága-VIII.

